

Kommunstyrelsen

Revisionsrapport 5/2020 - Granskning av arbetsmiljö och personalförsörjning inom socialtjänsten

Yttrande till kommunfullmäktiges revisorer

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande över revisionsrapport 5/2020 enligt bilaga 3 till tjänsteskrivelse daterad den 28 januari 2021.

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna har under hösten 2020 låtit EY genomföra en granskning av arbetsmiljö och personalförsörjning inom socialtjänsten. Granskningen är övergripande och fördjupad granskning har skett inom barn- och familjeenheten och äldreheten. Granskningen omfattar den fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljön. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete inom socialtjänsten.

EY bedömer i den sammanfattande bedömningen av granskningen att kommunen i allt väsentligt har strukturer för att säkerställa ett ändamålsenligt arbetsmiljöarbete. EY bedömer att det finns en fullgod struktur för uppföljning av arbetsmiljöarbetet. Dock framkommer att vissa verksamheter behöver belysa arbetsmiljöfrågorna mer aktivt på arbetsplatsträffarna. Revisorerna lämnar tre rekommendationer till kommunstyrelsen utifrån granskningen. Samtliga rekommendationer är helt i linje med den ambition som stadsledningskontoret har att utveckla och stärka arbetsmiljöarbetet till ett än mer proaktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete, säkerställa kompetens för arbetsmiljöarbetet, säkerställa att arbetsplatsträffarna blir aktiva arbetsmiljöfora på alla arbetsplatser samt att även fortsättningsvis följa att de åtgärder som vidtagits inom sociala verksamheten får tillräcklig effekt.

Ärendet

De förtroendevalda revisorerna har under hösten 2020 låtit EY genomföra en granskning av arbetsmiljö och personalförsörjning inom socialtjänsten. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbetsmiljö-

arbete. Granskningen omfattar den fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljön. Granskningen är övergripande och fördjupad granskning har skett inom barn- och familjeenheten och äldreheten.

EY:s bedömning och revisorernas rekommendationer till kommunstyrelsen

I den sammanfattande bedömningen av granskningen framgår att EY bedömer att kommunen i allt väsentligt har strukturer för att säkerställa ett ändamålsenligt arbetsmiljöarbete. EY bedömer att det finns en fullgod struktur för uppföljning av arbetsmiljöarbetet. Dock framkommer att vissa verksamheter behöver belysa arbetsmiljöfrågorna mer aktivt på arbetsplatsträffarna.

Revisorerna ser positivt på att barn- och familjeenheten till följd av situationen 2019 har vidtagit åtgärder för att stärka ett nära ledarskap. Revisorerna framhåller att det dock är väsentligt att kommunstyrelsen fortsätter följa utvecklingen för att säkerställa att åtgärderna ger tillräcklig.

Revisorerna rekommenderar kommunstyrelsen att:

- även fortsättningsvis ägna arbetsbelastning, personalomsättning och sjukfrånvaro inom den sociala verksamheten extra uppmärksamhet och säkerställa att vidtagna åtgärder får tillräcklig effekt i ett nära ledarskap
- säkerställa att arbetsplatsträffar genomförs regelbundet och strukturerat så att de blir aktiva fora för arbetsmiljöfrågor
- säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs med tillräcklig kompetens hos medarbetarna med delegerat arbetsmiljöansvar.

Stadsledningskontorets bedömning

De rekommendationer som kommunstyrelsen får av revisorerna utifrån den granskning EY genomfört ligger helt i linje med det utvecklingsarbete av arbetsmiljö och samverkan som drivs i kommunen.

Stadsledningskontoret driver i samverkan med fackliga organisationer ett arbete för att utveckla och stärka arbetsmiljöarbetet till ett än mer proaktivt och systematiskt arbete, säkerställa kompetens för arbetsmiljöarbetet och säkerställa att arbetsplatsträffarna blir aktiva arbetsmiljöfora på alla arbetsplatser. I det utvecklingsarbete som drivs ingår att ta fram ett nytt samverkansavtal inklusive stödmaterial och kompetensutvecklande insatser för att driva på utvecklingen av ett än mer proaktivt systematiskt arbetsmiljöarbete på varje arbetsplats. Dessutom driver stadsledningskontoret ett utvecklingsarbete av kompetensförsörjningsprocessen med särskilt fokus på den medarbetardrivna uppföljningen av mål, prestation, arbetsbelastning och hälsa. Det pågår således redan ett arbete inom detta område som har stor bäring på de rekommendationer som revisorerna lämnat.

Målet för den utveckling som drivs är att öka måluppfyllelsen för kommunstyrelsens resultatindikatorer för personalprocessen samt öka måluppfyllelsen för arbetsmiljömålen på varje arbetsplats.

Fortsätt att ägna arbetsbelastning, personalomsättning etc uppmärksamhet

I revisionsskrivelsen rekommenderar revisorerna att kommunstyrelsen även fortsättningsvis ägnar arbetsbelastning, personalomsättning och sjukfrånvaro inom den sociala verksamheten extra uppmärksamhet och säkerställer att vidtagna åtgärder får tillräcklig effekt i ett nära ledarskap.

Stadsledningskontoret kommer även fortsättningsvis att följa arbetsbelastning, personalomsättning och sjukfrånvaro för samtliga verksamheter bland annat genom PULS-mätningar, medarbetarundersökningar och personalnyckeltal. Det ingår även att ägna det sociala området extra uppmärksamhet och följa arbetsbelastning, personalomsättning och sjukfrånvaron.

Nya analyser initieras under året för kompetensförsörjningsprocessen med fokus på hälsa och effektivitet. Analyserna kommer att återföras till kommunstyrelsen. Därutöver kommer arbetsskador och tillbud att följas upp månadsvis. Riskbedömningarna av arbetsskador och tillbud kommer att följas upp även i kommunstyrelsens samverkanskommitté. Dessa fördjupade uppföljningar är ett led i att utveckla samverkanskommittéerna till än mer aktiva fora för att följa upp arbetsmiljöarbetet kontinuerligt under året.

Säkerställ att arbetsplatsträffar genomförs regelbundet och strukturerat

Revisorerna rekommenderar att kommunstyrelsen säkerställer att arbetsplatsträffar genomförs regelbundet och strukturerat så att de blir aktiva fora för arbetsmiljöfrågor.

Rekommendationen, att säkerställa att arbetsplatsträffar genomförs regelbundet och strukturerat så att de blir aktiva fora för arbetsmiljöfrågor, är helt i linje med den ambition stadsledningskontoret har att säkerställa regelbundna arbetsplatsträffar som aktiva arbetsmiljöfora på alla arbetsplatser. Stadsledningskontoret kommer genom höstens medarbetarundersökning att följa upp att arbetsplatsträffarna genomförs regelbundet.

I det utvecklingsarbete som drivs i samverkan med de fackliga organisationerna ingår att utveckla såväl stödmaterial som kompetensutvecklande insatser för att höja kvaliteten på arbetsplatsträffarna. Bland annat kommer de arbetsmiljöteman som ska tas upp vid arbetsplatsträffarna att slås fast ännu tydligare för att säkerställa att arbetsplatsträffarna blir aktiva fora för arbetsmiljöfrågor och för arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen.

För att stärka kompetensen hos skyddsombuden för en än mer proaktiv samverkan tillsammans med chefer på varje arbetsplats kommer Skyddsombudakademin att lanseras i början av året. Genom att stärka skyddsombudens kompetens är målet att de ska bidra än mer aktivt i arbetet med att öka måluppfyllelsen för arbetsmiljömålen samt i arbetet med att motverka och sätta stopp för agerande som inte hör hemma på en arbetsplats för att på så sätt bidra till att säkra goda arbetsförutsättningar för alla.

Säkerställ kompetens för det systematiska arbetsmiljöarbetet

Revisorerna rekommenderar att kommunstyrelsen även fortsättningsvis säkerställer att det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs med tillräcklig kompetens hos medarbetarna med delegerat arbetsmiljöansvar.

För att säkerställa att arbetsmiljöarbetet genomförs med tillräcklig kompetens genomförs kommunens arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud. De nätverks- och introduktionsakademier som drivs för att stärka chefers, teamledares och inom kort även skyddsombudens kompetens är också viktiga satsningar för att säkerställa kompetens för ett framgångsrikt arbetsmiljöarbete.

Även rekommendation, att kommunstyrelsen även fortsättningsvis ska säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs med tillräcklig kompetens hos medarbetarna som fått arbetsmiljöuppgifter delegerade, är helt i linje med den utveckling som är prioriterad inom personalprocessen. I den utveckling av arbetsmiljö och samverkan som drivs ingår det att säkerställa att arbetsmiljöarbetet genomförs med än bättre systematik och även med ett skarpare fokus på kontinuerlig uppföljning. Nya åtgärder införs för att tydliggöra förväntningarna på chefer att driva ett proaktivt systematiskt arbetsmiljöarbete som även inkluderar skarpare fokus på kontinuerlig uppföljning. Stadsledningskontoret tydliggör även att den chef som fördelat arbetsmiljöuppgifter till chef med personalansvar och/eller till annan medarbetare har ansvar för uppföljning av både arbetsmiljöarbetet och effekten av arbetet.

Effekten av det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer såsom tidigare att följas genom kommunstyrelsens resultatindikatorer för personalprocessen och genom analyser av medarbetarundersökningens resultat där även arbetsmiljöarbetet och arbetsplatsträffarna följs upp.

Förslag på yttrande i korthet

I förslaget till yttrande framgår att kommunstyrelsen även fortsättningsvis kommer att ägna arbetsbelastning, personalomsättning och sjukfrånvaro inom den sociala verksamheten extra uppmärksamhet och säkerställa att vidtagna åtgärder får tillräcklig effekt i ett nära ledarskap. I förslag till yttrande framgår även att kommunstyrelsen kommer att säkerställa att arbetsplatsträffar genomförs regelbundet och strukturerat så att de blir aktiva fora för arbetsmiljöfrågor på alla arbetsplatser samt att kompetensen för det systematiska arbetsmiljöarbetet ska säkerställas hos medarbetarna. Det framgår även att stadsledningskontoret i samverkan med de fackliga organisationerna driver ett utvecklingsarbete för ett än mer proaktivt systematiskt arbetsmiljöarbete som har stor bäring på de rekommendationer som revisorerna lämnat.

Ekonomiska konsekvenser

Ett väl fungerande proaktivt systematiskt arbetsmiljöarbete och en väl fungerande samverkan bidrar till positiv effekt på hälsa, personalomsättning och medarbetarnas förutsättningar att utföra arbetet med än högre kvalitet och effektivitet. De åtgärder som drivs och som initieras under året ryms inom budget. Kostnaderna för sjukfrånvaro och personalrörlighet kan förväntas minska på sikt till följd av bland annat ett än mer proaktivt systematiskt arbetsmiljöarbete.

Konsekvenser för barn

Ett än mer proaktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete och kompetens hos de med arbetsmiljöuppdrag stärker förutsättningarna för en sund, trygg och säker arbetsmiljö på varje arbetsplats. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är därigenom strategiskt för att säkerställa goda arbetsförutsättningar och effektfulla medarbetare. Effektfulla medarbetare i alla med ett hållbart medarbetarengagemang är centralt för att realisera det som ska uppnås i Mål- och Budget för barn och unga.

Bilagor

1. Revisionskrivelse - Granskning av arbetsmiljö och personalförsörjningen inom socialtjänsten (daterad den 25 november 2020)
2. Revisionsrapport 5/2020 Granskning av arbetsmiljö och personalförsörjningen inom socialtjänsten - (daterad den 25 november 2020)
3. Förslag till yttrande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Elisabeth Carle
Personaldirektör
Stadsledningskontoret